شینجیاڭ حالىق تۇرمىسى سالاسندا‌عى بۇقارانىڭ مۇددەسىنە زيان جەتكىزگەن ماسەلەلەرگە قاتىستى 10 تيپتىك دەلونى جارىيالادى

گازەتىمىزدىڭ حابارى. جاقىندا شینجیاڭ ۇيغۇر اۆتونومیالى رایوندىق ئەتراپتىق تەكسەرۋ كومیتەتى، باقلاۋ ـ تەكسەرۋ كومیتەتى حالىق تۇرمىسى سالاسندا‌عى بۇقارانىڭ مۇددەسىنە زيان جەتكىزگەن ماسەلەلەرگە قاتىستى 10 تيپتىك دەلونى اشىق جارىيالادى. بۇل 10 تيپتىك دەلو مىنالار:

1. ساۋان اۆداندىق اۆىل شارۋاشىلىعى، اۆىل ـ قىستاق مەكەمەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى قىزمەتكەرى ژاڭ ۋيمىننىڭ اپاتتان كەيىنگى قايتا قۇرۇ قارجىسىن باقلاۋ ـ باسقارۋى قاتاڭ بولماۋ قاتارلى ماسەلەلەرى. 2016 ـ جىلى 11 ـ ايدا ساۋان اۆدانى دۇڭۇان قالاشعىنىڭ نيڭجياحى وزەننىڭ سەل اپاتى تۇشىپ، ئىر ئەبولىم قىستاق گرۇپپالارىنىڭ جەرىن سۇ باسىپ كەتەدى، اۆداندىق قازىنا مەكەمەسى وسى قالاشقى ۇكىمەتكە 100 مىڭ يۋاندىق اپاتتان كەيىنگى قايتا قۇرۇ قارجىسىن بولەدى. دۇڭۇان قالاشعى ارناۋلى قارجىنىڭ پايدالانىلاتىن ورنىن ئۆز بەتىنشە وزگەرتىپ، قارجىنىڭ 60 مىڭ يۋانىن قالاشقىنىڭ كۇندەلىكتى ۇكىمەت ئىسى شعىسىنا سىتەتەدى. سول كەزدە دۇڭۇان قالاشق پارتكومىنىڭ شۇجيى مىندەتىن وتەيتىن ژاڭ ۋيمين جوعارىدا اتالعان ماسەلە جونىنەن نەگىزگى باسشىلىق جاۋاپكەرشىلىگىن ارقالايدى. بۇدان تىس، ژاڭ ۋيمىندە باسقا دا تارتىپكە قايشىلىق جاساۋ ماسەلەلەرى ساقتالعان. 2019 ـ جىلى 6 ـ ايدا ژاڭ ۋيمىنگە پارتيا مۇشىندە قاتاڭ ەسكەرتۇ بەرۇ جازا‌سى بەرىلدى.

2. حوتان قالاسى ناۋاڭ ئەمالسى شىنچۇان الەۋمەتتىك اۆماعىنىڭ مەڭگەرۋشىسى روزىنىسا وشۇردىڭ ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاماسىزداندىرۋدى قىزمەت مىندەتىن وتەمەۋ، جاۋاپكەرشىلىگىن اتقارماۋ قاتارلى ماسەلەلەرى. 2018 ـ جىلى 12 ـ ايدان 2019 ـ جىلى 4 ـ ايعا دەيىن روزىنىسا وشۇر شىنچۇان الەۋمەتتىك اۆماعىنىڭ حالىق ىستەرى قىزمەتىن جاۋاپتى بولىپ باسقارعان كەزدە، ناۋاڭ ئەمالسىنىڭ حالىق ىستەرى كەڭسەسى ئارقايسى الەۋمەتتىك اۆماقتى ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاماسىزداندىرۋدى يكەمدى باسقارۋ جۇيەسىن دەر كەزىندە جاڭالاۋعا تالاي رەت قۇزاپ، ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاماسىزداندىرۋ شارتىنا ۇيلەسپەيتىندەردى اداقتايدى. روزىنىسا وشۇر قۇزاۋ، تياناقتاندىرۋدى تىڭعىلىقتى ىستەمەي، قىزمەت مىندەتىن وتەمەي، جاۋاپكەرشىلىگىن اتقارماي، وسى الەۋمەتتىك اۆماقتىڭ 45 وتباسىنداعى ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاماسىزداندىرۋدان يگىلىكتەنۋگە شارتى ۇيلەسپەيتىن 87 ادامنىڭ 83 مىڭ 600 يۋان ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاماسىزداندىرۋ قارجىسىن بەلگىلەمەگە قايشى الۇنا سەبەپشى بولادى. بۇدان تىس، روزىنىسا وشۇردا باسقا دا تارتىپكە قايشىلىق جاساۋ ماسەلەلەرى ساقتالعان. 2019 ـ جىلى 6 ـ ايدا روزىنىسا وشۇرعا پارتيا مۇشىندە قاتاڭ ەسكەرتۇ بەرۇ جازا‌سى بەرىلدى.

3. فۇكاڭ قالالىق 1 ـ ورتا مەكتەپتىڭ وقىتۇشىسى ژۇلىيا ئيۇسۇپتىڭ كەدەي وقۇشىلارعا بەرىلەتىن وقۇعا كومەك قاراجاتىن ۇىتاپ قالۋ، باسقاعا جۇمساۋ، بەتالدى اقى الۋ، بەتالدى ايىپ سالۋ قاتارلى ماسەلەلەرى. 2016 ـ جىلدان 2018 ـ جىلعا دەيىن ژۇلىيا ئيۇسۇپ وسى مەكتەپتىڭ تولىق ورتا 18 ـ كلاسىنىڭ كلاس جەتەكشىسى مىندەتىن ارقالاۋداي قىزمەت قولايلىلىعىنان پايدالانىپ، 7 كەدەي وقۇشعا بەرىلەتىن 4200 يۋان وقۇعا كومەك قاراجاتىن يگىلىكتەنۋ تالابىنا ۇيلەسپەيتىن وقۇشىلارعا تارىتىپ بەرگەن، 6 كەدەي وقۇشىنىڭ 1400 يۋان وقۇعا كومەك قاراجاتىن يەمدەنىپ الىپ، كەدەي وقۇشىلاردىڭ مۇددەسىنە زيان جەتكىزگەن؛ جىيلعان قاردى دەر كەزىندە تازالاماۋ، ساباقتا كەشىگىپ كەلۋ، جاتاقحاناڭى باسقارۋ جاعىنان حابارلاندىرۋ شعارىلدى دەگەن سىلتاۋلارمەن وقۇشىلارعا 5 يۋاننان 50 يۋانعا دەيىن ايىپ سالىپ، جىينى 800 يۋان جيىپ، جەكە تۇتىنۇىنا ىستەتكەن. بۇدان تىس، ژۇلىيا يۇسۇپتە باسقا دا تارتىپكە قايشى ماسەلەلەر ساقتالعان. 2019 ـ جىلى 2 ـ ايدا ژۇلىيا يۇسۇپكە فۇكاڭ قالالىق وقۇ ـ اعارتۇ مەكەمەسى قىزمەت ورنى دارەجەسىن تومەندەتۇ جازاسىن بەرىپ، 9 ـ دارەجەدەن 10 ـ دارەجەگە تومەندەتتى.

4. توقسۇن اۆداندىق جولاۋشى تاسىمال بەكەتىنىڭ باسشىسى (تۇرپان چىشى اۆتوكولىك تاسىمال شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ باس جوراسى) ئانۋار مۇحامەتتىڭ بەلگىلەمەگە قايشى شەشىم جاساپ، بەتالدى اقى الۋ ماسەلەسى. 2010 ـ جىلى 4 ـ ايدان 2018 ـ جىلى 3 ـ ايعا دەيىن تۇرپان چىشى اۆتوكولىك تاسىمال شەكتى جاۋاپكەر‌شىلىك سەرىكتەستىگى قاتىستى بەلگىلەمە تالاپتارىنا قايشى كەلىپ، وتكەرمەلەنگەن 26 اۆتوكولىكتىڭ 241 مىڭ يۋاندىق قاتىناۋ توقتامىن وزگەرتۇ راسىمىات اقسىن الۋ جوننىندە ئوز بىلگەننىشە شەشىم جاساپ، ونى جولاۋشى تاسىمال بەكەتىنىڭ قىزمەتكە ۇاقىتشا قابىلداعان قىزمەتكەرلەرىنىڭ ەڭبەكاقىسى سياقتى شىعىمدارعا پايدالانعان. ئانۋار مۇحامەت جولاۋشى تاسىمال بەكەتىنىڭ باسشىسى، چىشى اۆتوكولىك تاسىمال شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ باس جوراسى رەتىندە، جوعاردا اتالعان ماسەلە جونىنەن نەگىزگى باسشىلىق جاۋاپكەرشىلىگىن ارقالايدى. 2019 ـ جىلى 6 ـ ايدا ئانۋار مۇحامەتكە پارتيا مۇشىندە قاتاڭ ەسكەرتۇ بەرۇ جازا‌سى بەرىلدى.

5. ئەوربىلجىن اۆداندىق مەملەكەت مەنشىگىندەگى جەرلەردەگى ۇيلەردى الۋ جانە تولەم بەرۇ قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنىڭ بۇرىنعى مەڭگەرۋشىسى ژاڭ يانجوۋدىڭ شاعىلاتىن ئۇيدى بەلگىلەمەگە قايشى ساتىپ الىپ، پايداسىن كورۇ قاتارلى ماسەلەلەرى. 2017 ـ جىلى 8 ـ ايدان 2018 ـ جىلى 1 ـ ايعا دەيىن ژاڭ يانجوۋ مىندەت قولايلىلىعىنان پايدالانىپ، بەلگىلەمەگە قايشى تۇردە ژاڭ XXپەن بىرلەسىپ 791 مىڭ يۋان شعارىپ، شاعىلاتىن اۆماقتان 2 ئۇي ساتىپ العان ئارى ژاڭ XXتىڭ اتىندا شاعىلاتىن ۇيگە تولەم بەرۇ توقتامنا قول قويعان. ئۇي قايتارىپ العاننان كەيىن، ژاڭ يانجوۋ جيىنى 317 مىڭ 800 يۋان پايداعا كەنەلگەن. بۇدان تىس، ژاڭ يانجوۋدا باسقا دا تارتىپكە قايشى ماسەلەلەر ساقتالعان. 2019 ـ جىلى 5 ـ ايدا ژاڭ يانجوۋعا پارتيادا قالدىرىپ ئىر جىل بايقاپ كورۇ، ۇكىمەت قىزمەتى مىندەتىنەن قالدىرۇ جازاسى بەرىلىپ، مەڭگەرۋشى قىزمەتكەردەن قىزمەتكەرگە تومەندەتىلدى.

6. شيحۇ قالالىق جۇڭگوشا شىياحانا مەدەۋ ىستەرى ئىبولمىنىڭ كادرى جاڭ شىاۋرۇيدىڭ بەلگىلەمەگە قايشى اقى الۋ ماسەلەسى. 2016 ـ جىلدان 2018 ـ جىلعا دەيىن جاڭ شىاۋرۇي شيحۇ قالالىق جۇڭگوشا شىياحانانىڭ مەدەۋ ىستەرى بولمىندە قىزمەت ىستەگەن كەزىندە، اۆتونومیالى رایوندىق دەنساۋلىق ساقتاۋ، جوسپارلى تۇتىنۋ ارناۋلى تەحنيكا قىزمەتكەرلەرىنىڭ ۇستەپ وقۋ ئنومىرىن باسقارۋ ادىسى قاتارلى بەلگىلەمەلەرىنە قايشىلىق جاساپ، ۇستەپ وقۋ باۋلۇنا قاتىناسپاعان 21 مەدەۋ قىزمەتكەرىنە ئوز بەتىمەن بەلگىلەمەگە قايشىلىق جاساپ قاعاز جۇزىندەگى ئنومىر بەرىپ، جەكە ئوزى جيىنى 15 مىڭ 500 يۋاندىق جۇمىس ئبىترۇ قاراجاتىن الىپ، ناشار قوعامدىق نەپىل تۇدىرعان. 2019 ـ جىلى 5 ـ ايدا جاڭ شىاۋرۇيعا پارتيا مۇشىندە قاتاڭ ەسكەرتۇ بەرۇ جازاسى بەرىلدى، تارتىپكە قايشى العان اقشا قايتارىپ الندى.

7. قاراقاش اۆدانى بۇرشاقشي اۆىلى ايافقى جاي قىستاعىنىڭ بۇعالترى ماەمەتتوقتى جۇمانىڭ كەدەي وتباسىلارىنا بەرىلگەن كومەك قاراجاتىن قىستىرىلىپ كىرىپ يەمدەنىپ الۋ، باسقاعا جۇمساۋ ماسەلەسى. 2018 ـ جىلى 11 ـ ايدان 2019 ـ جىلى 1 ـ ايعا دەيىن ماەمەتتوقتى جۇما قىستاق تۇرعىندارىنىڭ سەلبەسپ مەدەلۋ قاراجاتىن تاپسىرۇ مىندەتىن بەلگىلەنگەن ۇاقىتتا ورىنداۋ ئۇشىن، قولىندا ساقتاپ تۇرعان 4 كەدەي وتباسىنىڭ بانكە كارتچاسىنان جانە مەدەلۋ كارتچاسىنان ئوز بەتىنشە 16 مىڭ 600 يۋان شعارىپ الىپ، ونى باسقا قىستاق تۇرعىنىڭ تولەمگەن سەلبەسپ مەدەلۋ قاراجاتىنىڭ ورنىنا تولەپ جانە قىستاق تۇرعىندار كومىتەتىنىڭ جۇمىس جۇرگىزۇ قاراجاتى شىعىسىنا پايدالانىپ، كەدەي بۇقارانىڭ مۇددەسىنە زيان جەتكىزگەن. 2019 ـ جىلى 6 ـ ايدا ماەمەتتوقتى جۇماعا پارتيا مۇشىندە قاتاڭ ەسكەرتۇ بەرۇ جازاسى بەرىلدى.

8. ئۇرىمجى قالالىق ساۋدا ىستەرى مەكەمەسى (استىق) اداقتاپ تەكسەرۋ تارماق اترەتى اشكەرەلەۋدى، شاعىم ايتۇدى قابىلداۋ ئبولىمىنىڭ بۇرىنعى ورىنباسار مەڭگەرۋشى قىزمەتكەرى لي حايجۇننىڭ باسقارۋ، قىزمەت وتەۋ وبيەكتىلەرىنەن سىرتقىلىق اقى سۇراۋ قاتارلى ماسەلەلەرى. 2018 ـ جىلى 1 ـ ايدا لي حايجۇن مىندەت قولايلىلىعىنان پايدالانىپ، بەلگىلى ساۋدا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ زاڭدىق ۇاكىلى لي XXتىڭ ئوز يەلىگىندەگى 2 كوكونىستى تىكە ساتۋ دۇكەننىڭ باسقارعا كوتەرەمەگە بەرۇىنە كومەك تەسكەن. 2018 ـ جىلى 3 ـ ايدا لي حايجۇن تۇىسىم ئۇي ساتىپ العالى جاتىر دەگەندى سىلتاۋراتىپ، لي XXتەن 20 مىڭ يۋان سىرتقىلىق سۇرايدى. مۇنان سىرت، لي حايجۇندە باسقا دا تارتىپكە قايشى ماسەلەلەر ساقتالعان. 2019 ـ جىلى 4 ـ ايدا لي حايجۇنگە پارتيا مۇشىندە قاتاڭ ەسكەرتۇ بەرۇ، ۇكىمەت قىزمەتىنەن الىپ تاستاۋ جازاسى بەرىلىپ، ورىنباسار مەڭگەرۋشى قىزمەتكەردەن قىزمەتكەرگە تومەندەتىلدى.

9. جاڭاڭشار اۆدانى ياپچان قالاشعى تالقۇرىق قىستاعى تۇرعىندار كومىتەتىنىڭ بۇرىنعى مەڭگەرۋشىسى سمايىل ابلەتتىڭ قايتىس بولعاندارىدىڭ اتىن جامىلىپ قاراتاردى كۇتىمدەۋ قامسىزداندىرۋ قاراجاتىن الۋ ماسەلەسى. 2011 ـ جىلى 12 ـ ايدان 2017 ـ جىلى 3 ـ ايعا دەيىن سمايىل ابلەت قىزمەت قولايلىلىعىنان پايدالانىپ، قايتىس بولعاندارىدىڭ قاراتتاردى كۇتىمدەۋ قامسىزداندىرۋ كارتچاسىن ئبىترۇ، قايتىس بولعاندارىدىڭ بانكە كارتچاسىن ساقتاۋ سياقتى تاسىلدەرمەن قايتىس بولعان 5 ادامنىڭ اتىن جامىلىپ جيىنى 30 مىڭ يۋاندىق قاراتتاردى كۇتىمدەۋ قامسىزداندىرۋ قاراجاتىن الىپ، جەكە تۇتىنۇ شعىسىنا ىستەتەدى. 2019 ـ جىلى 7 ـ ايدا سمايىل ابلەتكە پارتيادا قالدىرىپ ئىر جىل بايقاپ كورۇ جازاسى بەرىلدى.

10. شاپشال سىبە اۆتونومیالى اۆدانى قاينۇق اۆىلى قاينۇق قىستاعىنىڭ جوسپارلى تۇتىنۋ ۇگىتشىسى زىنىيلام قۇربانىنىڭ جوسپارلى تۇتىنۋ سىلىق قاراجاتىن الداپ الۋ قاتارلى ماسەلەلەرى. 2012 ـ جىلدان 2017 ـ جىلعا دەيىن زىنىيلام قۇربان قىزمەت قولايلىلىعىنان پايدالانىپ، مەملەكەتتىڭ باتىس بولىك وڭىرلەردىڭ جوسپارلى تۇتىنۋ بويىنشا بەرەتىن "از بالالى بولىپ، تەز اۆقاتتانۋ" سىلىق قاراجاتىنان جانە اۆتونومیالى رایوننىڭ شەكارا اۆداندارىنداعى، كەدەي اۆداندارىنداعى اۆىل ـ قىستاقتارىنداعى جوسپارلى تۇتىنتى ورىنداعان وتباسىلارىنا بەرىلەتىن ەرەكشە سىلىق قاراجاتىنان جىينى 15 مىڭ يۋاندى بەلگىلەمەگە قايشىلىق جاساپ يگىلىكتەنگەن. 2019 ـ جىلى 6 ـ ايدا زىنىيلام قۇربانعا پارتيا مۇشىندە قاتاڭ ەسكەرتۇ بەرۇ جازاسى بەرىلدى.

جوعارىداعى 10 تيپتىك دەلودا بۇقارامەن بايلانىس جاساۋ، ولارعا قىزمەت وتەۋ بارىسىندا قىزمەت مىندەتىن پارەمەندى اتقارماعان، قىزمەت مىندەتىن وتەمەگەن، جاۋاپكەرشىلىگىن اتقارماعاندار دا، قىزمەت قولايلىلىعىنان پايدالانىپ، قارا باسىنىڭ قامىن كۇيتتەگەن، قىمقىرىپ قالعان، ۇستاپ قالعان، قيانات جاساعان، يەمدەنىپ العاندار دا بار، بۇل ماسەلەلەر بۇقارانىڭ ئوندىرىسىنىڭ، تۇرمىسىنىڭ جان ـ جاعىنا سايىپ، بۇقارانىڭ ئتول مۇددەسىنە اۋىر دارەجەدە زيان جەتكىزىپ، بۇقارانىڭ تابىس سەزىمىنە اۋىز سالىپ، پارتيانىڭ اۆەلگى ماقساتى مەن بورىشىنا مۇلدە قارسى كەلگەن، ئسوز جوق، ايىپسىز قاتاڭ جازالاۋ كەرەك.

تۇتاس رایونىمىزداعى ئار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدارى پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ كەلەلى شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۋلارىن باتىل دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، حالىقتى وزەك ەتۋ سىندى داماۋ يدەياسىن سانالىلىقپەن امالياتتا ايگىلەپ، "اۆەلگى ماقساتتى ۇمىتپاۋ، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ" نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسىنىڭ ارناۋلى رەتتەۋ ـ جونگە سالۋ تالابىنا سايى، بۇقارانىڭ باسىن قاتىرعان، بۇقارانى كوڭىلسىزدەندىرگەن، ۇايىمداتقان ىستەردى مەقتاپ ارقاۋ ەتىپ، كىرىسۋ ئتۇينىن، كۇش سالۋ ئتۇينىن دالمە ـ ئدال تاۋىپ، بۇقارا ەڭ كوڭىل بولگەن، ەڭ تىكە، ەڭ رەال مۇدده ماسەلەسىن كۇش سالا شەشىپ، پارتيانىڭ حالىق بۇقاراسىمەن ەتەنە بايلانىسىن نىعايتۇ كەرەك. ئار دارەجەلى ئتارتىپ تەكسەرۋ، باقلاۋ ـ تەكسەرۋ ورگاندارى تۇتاس رایونىمىزدىڭ حالىق تۇرمىسى سالاسىن ارناۋلى رەتتەۋ ـ جونگە سالۋ جونىندەگى ورنالاستىرۋى مەن تالابىنا سايى، دالمە ـ ئدال باقلاۋ، زاڭ اتقارۋ، جاۋاپكەرشىلىگىن قۇزاستىرۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، قيانات جاساپ يەمدەنىپ الۋ، جالعان مالىمدەپ، اتىن جامىلىپ الىپ الۋ، ۇستاپ قالۋ، باسقاعا جۇمساۋ، تۇىس ـ تۇعاننان، دوس ـ جاراننان پايدا جەتكىزۋ سياقتى بۇقارانىڭ مۇددەسىنە زيان سالاتىن شىرىكتەسۋ ماسەلەلەرىنە، بۇقارانىڭ مۇددەسىن قورعاۋدا ئىس تىندىرماۋ، سوزبۇيدالىققا سالىنۋ، بەتالدى ىستەۋ سياقتى فورماشىلدىق، تورەشىلدىك ماسەلەلەرىنە باستان ـ ياق جوعارى قىسىمەن قاتاڭ جازالاپ ساقتاندىرۋ جاعدايىن ساقتاپ، حالىق تۇرمىسى سالاسىنداعى ارناۋلى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدىڭ ئىس جۇزىندىك ناتيجەلەرىمەن حالىق بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن كۇشەيتۇ كەرەك.

جۇڭشان داشۇەسى مەن قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ "ون مىڭ شاقىرىمدىق ۇادەسى"

(باسى 1 ـ بەتتە)

ئبىر جىل ىشىندە جان ـ جاقتىلى قاتارعا تۇرعىزۇدا 73 ورىن كوتەرىلۇىنىڭ سىرى نەدە؟ 8 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى ئتىلشى قاشقارعا كەلىپ وسىنىڭ ئمان ـ جاعدايىن ۇعىستى.

■ جۇڭشان داشۇەسىنە تىكە قارامايتىن بولىمشە شىياحانا قۇردى

"جۇڭشان داشۇەسىنە قاراستى 10 شىياحانانىڭ قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنا كومەك كورسەتپ، سۇيەمەلەدۇى بەينە 10 ۇلكەن اعاسىنىڭ ئبىر كىشكەنە ىنىسىنە كومەك كورسەتكەنى سياقتى. قازىر شىياحانادا ەڭ كوپ كەزدە 2700 توسەك ورنى بار، بۇل اسلىگى شتات ىشىندەگى توسەك ورنىنان ئبىر ەسەگە جۇىق ارتتى". 8 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى گۇاڭدۇڭ ولكەسىنىڭ "ۇيىرمە قۇراۋ ۇلگىسى"نده شىنجیاڭعا ەمدەۋ ارقىلى كومەكتەسۋ اترەتىنىڭ اترەت باسىتعى، جۇڭشان داشۇەسىنە قاراستى 3 ـ شىياحانانىڭ ورنىباسار باسىتعى، قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ باسىتعى جاڭ وسىلاي دەدى.

تاياۋ جىلداردان بەرى، جۇڭشان داشۇەسى "211 شىنجیاڭعا كومەكتەسۋ جوسپارىن" زور كۇشپەن اتقاردى، مۇنداعى "2"ـــ شىنجیاڭعا باعىنتامالى كومەكتەسەتىن 2 جوعارى مەكتەپتى، ياعني شىنجیاڭ مەدەتسىنا داشۇەسىن، شىنجیاڭ داشۇەسىن؛ ئبىرىنشى "1"ـــ باعىنتامالى كومەك بەرىلەتىن ئبىر شىياحانانى، ياعنى قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحانانى؛ ەكىنشى "1"ـــ بوراننان ساقتانىپ، قۇمدى بوگەتىن ئبىر ەكولوگيالىق ورماندى، ياعني ماكىت اۆدانىندا‌عى ورتاشا، ۇلكەن بوراننان ساقتانىپ، قۇمدى بوگەۋ ەكولوگيالىق ورمانىن مەڭزەيدى.

2017 ـ جىلى گۇاڭدۇڭ ولكەسىنىڭ شىنجیاڭعا باعىنتامالى كومەكتەسۋ الدىڭعى جاق قولباسشىلىق شتابىنىڭ باس قولباسشىسى حى يۇيدىڭ جانە سول كەزدە قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ شىياحانا باسىتعى مىندەتىن وتەپ جاتقان زوۋ شياۋگۇاڭنىڭ ۇسىنىسىمەن، جۇڭشان داشۇەسى پارتكومىنىڭ شۇجيى چىن چۇنشىڭ، مەكتەپ باسىتعى لۇ جۇن بىرگە وسىندا كەلىپ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزدى، قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ باسشىلارى كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋ سۇرانىنسىن ورتاعا قويعان ەدى، جۇڭشان داشۇەسىنىڭ باسشىلارى سول جەردىڭ وزىنىندە بار كۇشپەن قولدايتىندىقتارىن ئبلدىردى. وسىدان باستاپ، ەكى شىياحانادا "ون مىڭ شاقىرىمدىق ۇادە" بولدى.

"ون مىڭ شاقىرىمدىق ۇادە" بويىنشا قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسى "جۇڭشان داشۇەسىنە تىكە قارامايتىن بولىمشە شىياحانا" قۇرۇعا بەلسەنە كۇش سالدى، جۇڭشان داشۇەسىنىڭ تاڭدالىپ شىققان دارىندىلارى دا كومەككە كەلدى، جاڭ چي سول كەزدە تاڭداپ جىبەرىلگەن.

قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسى تىكە قارامايتىن بولىمشە شىياحانا بولعانىمەن، جۇڭشان داشۇەسى تىكە قاراستى شىياحانانىڭ ولشەمى بويىنشا قۇردى جانە باسقاردى ئارى شىياحانا "بۇكىل ەلدەگى 100 مەقتى شىياحانا قاتارىنا كىرۇ، ئار جىلى قىين، كۇردەلى اۆرۇلاردى باسقا جەرگە اۆىستىرۇ ادام سانى 100دەن اسپاۋ" سىندى "قوس 100" ورتا، ۇزاق مەزگىلدىك داماۋ نسانىاسىن العا قويدى.

لو جۇن مىنانى ئبلدىردى: جۇڭشان داشۇەسى امبەباپ جوعارى مەكتەپ بولۇداعى بايلىق ارتقىشلىعىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، دارىندى باۋلۇدى، اقىل ـ پاراسات جاعىنان قولداۋدى، بايلىقتان ورتاق يگىلىكتەنۋدى جانە كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋ شارالارىن ۇدايىلاندىرىپ، ۇزاق ونىمدىلەندىرىپ، كومەك قابىلداعان ورىننىڭ اناعۇرلىم جاقسى، اناعۇرلىم تەز داماۋىن قۇلشىنا ىلگەرىلەتىپ، تەك يگىلىكتەنۋدى، تەك پايداعا كەنەلۇدى جۇزەگە اسىردى.

■ ەڭ جاقسى شىياگەر جىبەرىپ، ەڭ جاقسى ۇجىم قۇردى

8 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى 57 جاستاعى رايحان بارات قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ ادەتتەگى سىرتقى اۆرۇلار 3 ـ ئبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى پىڭ حۇي قاتارلى ەمدەۋ ـ كۇتىمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە ئبىر قۇرمەت جالاۋىن بەردى. رايحان اۆرۇ ازابىن 3 جىل بويى تارتىپ كەلگەن، 8 ـ ايدىڭ 9 ـ كۇنى پىڭ حۇي بولىمدەگى نەگىزگى مۇشەلەردى باستاپ وعان ۇپەراتسيا جاسادى، بۇل وڭتۇستىك شىنجیاڭداعى تۇڭعىش قۇرساق قۇىسى اينالىسى ارقىلى قۇرساق قاپتالىنداعى تىك ىشەك جاماۋىن تۇراقتاندىرۇ ۇپەراتسياسى ەدى، ۇپەراتسيا كۇنى تۇستەن كەيىن رايحان توسەكتەن ئتۇسىپ، قيمىلداي الاتىن بولدى، قازىر جاقسى قالپىنا كەلە باستادى.

"پىڭ حۇي جۇڭشان داشۇەسىنە قاراستى 6 ـ شىياحانادان كەلگەن، شىنجیاڭعا كومەككە كەلگەن ماماندارىدىڭ كەلۇى شىياحانانىڭ ۇپەراتسياداعى كوپتەگەن بوستقتارىن تولتىرىپ، شىياحانانىڭ تانىمالدىعى مەن ابروين جوعارىلاتتى". گۇاڭدۇڭ ولكەسىنىڭ "ۇيىرمە قۇراۋ ۇلگىسى"نده شىنجیاڭعا كومەكتەسۋ اترەتىنىڭ ورنىباسار اترەت باسىتعى، قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ شىياحانا باسىتعى كومەكشىسى جاڭ جيان وسىلاي دەدى.

جاڭ چي شىياحانانىڭ ئپان دامىتۇ قاجەتىنە نەگىزدەلىپ، بەلسەندى تۇردە جۇڭشان داشۇەسى پارتكومىنان، گۇاڭدۇڭ ولكەلىك پارتكومىنىڭ ۇيىمداستىرۇ بولىمىنەن جانە ولكەلىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومىتەتىنەن كومەك سۇراپ، ماماندارىدى كوبىرەك جىبەرۇدى تالاپ ەتەدى. گۇاڭدۇڭ ولكەلىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومىتەتى ىلگەرىندى ـ كەيىندى 3 توپتا شىنجیاڭعا كومەكتەسىپ جىلجىمالى دارىندىلاردان 30دان استامىن قاشقارعا كەلىپ قىزمەت ىستەۋگە جىبەردى، جۇڭشان داشۇەسى پارتكومى دا جوسپار بويىنشا شىنجیاڭعا كومەكتەسۋگە جىبەرەتىن 6 مامان نەگىزىندە تاعى 8 ماماندى ۇستەمەلەپ جىبەردى. بىىل قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنداعى شىنجیاڭعا كومەككە كەلگەن ماماندار 40تان اسپ، شىياحانادا‌عى 25 اۆتونومیالى رایون دارەجەلى ئتۇىندى ارناۋلى ئبولىم جانە كوپتەگەن اكىمشىلىك ارتقى شەپ بولىمدەرىنە ورنالاسقان.

ەڭ جاقسى شىياگەر جىبەرىپ، ەڭ جاقسى ۇجىم قۇردى. تاياۋ جىلداردان بەرى، جۇڭشان داشۇەسى كومەككە ئبىر توپ دارىندى جىبەرىپ، ئبىر توپ دارىندى جەتىلدىرۇگە تاباندى بولىپ، قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ داماۋ ومىرشەڭدىگىن بارىنشا جاندانىدىردى.

■ ۋاقىت كۇتپ تۇرمايتىن جىلدامدىقپەن كومەكتەسىپ سالۋ نساندارىن ىلگەرىلەتتى

جۇڭشان داشۇەسىنە قاراستى 1 ـ شىياحانانىڭ كەلگەن چىن لىۇحۋا پروفەسسور قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىندا وقىتۇدى باسقارۋ ئبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى جانە ادەتتەگى سىرتقى اۆرۇلار 2 ـ ئبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى مىندەتىن اتقاردى، شىنجیاڭعا كومەككە كەلگەننەن بەرى، ول قىزمەت سالماعىن اۆرۇحانا شىياگەرلەرىن جۇىەلى باۋلۇ ـ باسقارۋعا قويدى.

ۋاقىت كۇتپ تۇرمايدى، ۋاقىتتى ۇتۋ كەرەك. شىنجیاڭعا كومەككە كەلگەن ماماندار مەن بۇكىل شىياحانادا‌عى جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەردىڭ قۇلشىنۇىمەن، قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسى جۇڭگو شىياگەرلەر قوعامىنىڭ اۆرۇحانا شىياگەرلەرىن جۇىەلى باۋلۇ بازاسىنىڭ قايتا قاراۋىنان ئساتتى ئوتتى؛ سونىمەن ئبىر ۋاقىتتا، بىىل جاڭادان قوسىلعان ناركوز ماماندىعى بازاسى مەن شۇعىل دياگنوز قويۋ ماماندىعى بازاسىنىڭ باعالاۋى دا وتكەلدەن ئساتتى ئوتتى.

سىفر ناتيجەنى اڭعارتادى، جىلدامدىقتا ايعاق بولادى. 2019 ـ جىلدىڭ العاشقى جارتىسىندا قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىنا اۆرۇدن تەكسەرتۇگە كەلگەن ادام سانى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 13.64% ارتتى، مۇنىڭ ىشىندە شۇعىل دياگنوز قويۋ سايكەس مەزگىلدەگىدەن 9.7% ارتتى، قاتەرلى، سالماقتى، قىين اۆرۇلار سالىسترماسى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 5.77% ارتتى، باسقا جەرگە اۆىستىرىلعان ادام سانىنىڭ ارتۇ سالىسترماسى 15.97% – بولدى؛ 2018 ـ جىلى اتقارىلعان جاڭا تەحنيكا، جاڭا نساندار 55، علمي زەرتتەۋ نسانداردىنان 74ى نسانعا ەنگىزىلدى.

"ئبز ئاربىر شىنجیاڭعا كومەككە كەلگەن كادرلاردىڭ ارتىندا تۇگەلدەي ئبىر قۇاتتى ۇجىمنىڭ قولداۋى بار"، ـ دەيدى جۇڭشان داشۇەسى سۇن يشيان ەسكە الۋ شىياحانا‌سىنان كەلگەن لي رۇيچي. جىبەرۇشى شىياحانا قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىياحاناسىندا دوكتور زەرتتەرمەنى قىزمەت كەڭسەسىن قۇرىپ، گۇاڭدۇڭ ولكەسىنىڭ ەمدەۋ اترەتىندەگى قاتىستى دوكتورلاردى پۇنكتكە كىرۇگە سايكەستىرۇ ارقىلى شىياحانانىڭ "ئبىر قوسىن قۇرۇ، ئبىر توپ نسان اكەلۇ، ئبىر توپ ناتيجە شعارۋ" سىندى پۇنكت قۇرۇ نساناسىن جۇزەگە اسىردى. 2017 ـ جىلدان 2018 ـ جىلعا دەيىن پۇنكتكە كىرگەن 4 دوكتور ەملەكەتتىڭ جاراتىلىستىق علىم قورىنىڭ قارجىسىنا يە بولدى، وسى شىياحانانىڭ دوكتور زەرتتەرمەنى قىزمەت پۇنكتى تاعى اۆتونومیالى رایوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى تاراتقان "ۇزدىك دو